

Tytti Tuppurainen sd ym.

Kirjallinen kysymys lapseen kohdistuvista seksuaalirikoksista

Eduskunnan puhemiehelle

Viimeaikaisessa oikeuskäytännössä aikuisen ja 10-vuotiaan sukupuoliyhteyttä ei ole pidetty raiskauksena, vaan seksuaalisena hyväksikäyttönä. Perusteluissa esitettiin, ettei lapsi vastustanut hyväksikäyttäjäänsä. Vallitseva oikeuskäytäntö, jossa tuomioistuimelle jää harkintavaltaa ottaa huomioon lapsen suhtautuminen tilanteeseen, ei vastaa nykyistä oikeustajua.

Rikoslain mukaan aikuinen syyllistyy seksuaaliseen hyväksikäyttöön tai törkeään seksuaaliseen hyväksikäyttöön, jos hän on sukupuoliyhteydessä lapsen kanssa.

Lapsen mahdollisuudet tai kyky ilmaista vastustusta ovat rajalliset. Suostumuksen antajan on aina ymmärrettävä suostumuksen merkitys ja sisältö, eikä lapsen väitetylle suostumukselle tule antaa painoarvoa. Lapset kehittyvät eri tahdissa, eivätkä lapset aina ymmärrä, mitä on tapahtumassa puhumattakaan, että pystyisivät vastustamaan sitä. Lähtökohtana on oltava, ettei lapsi kykene ilmaisemaan suostumustaan sukupuoliyhteyteen.

Suomessa ilmoitetaan joka päivä neljästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Kynnys ilmoittamiseen on madaltunut, mutta lasten seksuaalisen hyväksikäytön määrä on hälyttävän korkea. Usein tekijä käyttää hyväkseen lapsen luottamusta, manipuloi ja uhkaa, mikäli lapsi kertoo tapahtuneesta. Tekijä on lapsen tuttu, perheenjäsenkin. Lapsi ei uskalla kertoa tapahtuneesta, vaan asian ilmitulo voi kestää vuosia. Lapsuudenaikaisista kokemuksista toipuminen kestää kauan, ja lapsuuden kokemukset voivat nousta uudelleen pintaan vasta vuosia myöhemmin.

Lapsen törkeässä seksuaalisessa hyväksikäytössä rangaistusasteikon alaraja on lievempi kuin törkeässä raiskauksessa. Rikoslain tulee olla selkeä ja määrittää, että lapsen kanssa sukupuoliyhteydessä olemisen täyttää aina törkeän raiskauksen tunnusmerkistön.

Lapsuusajan raiskaus ja seksuaalinen hyväksikäyttö vaikuttavat uhrin koko loppuelämään. Rikoksena lapsen raiskaus ja seksuaalinen hyväksikäyttö eivät vanhene, ja siksi nyt voimassa olevat rikoksen vanhenemisrajat tulee poistaa.

Oikeusoppineiden mukaan ongelmia on sekä laintulkinnassa että nykyisessä rikoslaissa. Pohjoismaisittain vertaillen Suomessa seksuaalirikosten näyttövaatimukset ovat korkeammat ja rangaistukset matalammat. Ruotsissa seksi ilman molempien suostumusta tulee laittomaksi.

Kirjallinen kysymys KK 204/2018 vp

Rikoslain tehtävänä on suojella kansalaisia. Rikoslakiin tarvitaan seksuaalirikoksia koskeviin pykäliin oma pykälä lapsen raiskauksesta, johon tekijä syyllistyy, riippumatta siitä, ilmaiseeko lapsi vastustavansa sitä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä rikoslain uudistamiseksi lapsiin kohdistuvia seksuaalirikoksia koskevien pykälien osalta?

Helsingissä 8.5.2018

Tytti Tuppurainen sd
Tarja Filatov sd
Peter Östman kd
Satu Hassi vihr
Aila Paloniemi kesk
Johanna Karimäki vihr
Raija Vahasalo kok
Sari Tanus kd
Maria Tolppanen sd
Ritva Elomaa ps
Hanna Halmeenpää vihr
Hannakaisa Heikkinen kesk
Anne Kalmari kesk